

ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ
Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 13 ΜΑΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)
ΛΥΣΕΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ)

ΘΕΜΑ Α

A1. Στο κείμενο αυτό, είναι έκδηλο το ενδιαφέρον του Αλεξάνδρου για το αλόγο του και ,γενικότερα, η σχέση που είχε δημιουργηθεί μεταξύ τους. Πιο συγκεκριμένα, ο Αλέξανδρος ονόμασε μία από τις πόλεις που έκτισε Βουκεφάλα, προς τιμήν του αλόγου του που έφυγε από τη ζωή. Όμως, κι εκείνο τον αγαπούσε, καθώς δεν δεχόταν κανέναν άλλο αναβάτη παρά μόνο εκείνον. Τέλος, όταν ο Αλέξανδρος βρισκόταν στη χώρα των Ουξίων κι έχασε τον Βουκεφάλα, απείλησε τους κατοίκους να τους σκοτώσει, αν δεν τον βρουν. Όλα αυτά φανερώνουν την τρυφερή σχέση και το ενδιαφέρον που υπήρχε ανάμεσα στους δύο.

A2.

1. Λάθος, 2. Σωστό, 3. Σωστό, 4. Λάθος, 5. Λάθος, 6. Σωστό

ΘΕΜΑ Β

B1.

α.

1γ, 2ε, 3δ, 4β, 5α

β.

ώνόμασε: όνομα, επώνυμο, ονομαστός.

έφερε: διαφορά, μεταφορικός, φορέας.

B2.

α.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤ.
ἀπαλλάττει	ἀπήλλαττε	ἀπαλλάξει	ἀπήλλαξε	ἀπήλλαχε	ἀπηλλάχει
καταπαύετε	κατεπαύετε	καταπαύσετε	κατεπαύσατε	καταπεπαύκατε	κατεπεπαύκετε
συμβουλεύεις	συνεβούλευες	συμβουλεύσεις	συνεβούλευσας	συμβεβούλευκας	συνεβεβουλεύεις
θαυμάζουσι	ἐθαύμαζον	θαυμάσουσι	ἐθαύμασαν	τεθαυμάκασι	ἐτεθαυμάκεσαν

β.

1. νομίζουσι : ἐνόμισαν, νενομίκασι

2. ἐκέλευε : ἐκέλευσε, κεκέλευκε

3. διδάσκομεν : ἐδιδάξαμεν, δεδιδάχαμεν

4. θύετε : ἐθύσατε, τεθύκατε

γ.

1. Οἱ πάπποι λέγουσι μῦθον τῷ νέῳ.

2. Ὁ πολέμιος ἔλυσεν ταύτας τὰς σπονδάς.

3. Ταύτης τῆς τιμῆς ἀπολαύουσιν οἱ ἄξιοι νικηταί.

4. Ἀγαθοὶ ὑμεῖς ἐστέ καὶ δίκαιοι κριταί.

5. Οὗτοι οἱ τύραννοι βλάπτουσιν ἐμέ τὸν πολίτην.

B3.

1. οἱ ἐχθροί : υποκείμενο του ρήματος «ἐδίωξαν»

Μιλτιάδην: αντικείμενο του ρήματος « ἐδίωξαν»

2. Ὁ ὄνος: υποκείμενο του ρήματος «έτελεύτησε»
3. Κῆρυξ: υποκείμενο του ρήματος «ἀγγέλλει»
ταῦτα: αντικείμενο του ρήματος «ἀγγέλλει»
4. Ἡ Νίκη : υποκείμενο του ρήματος «ἔχει»
ταινίαν : αντικείμενο του ρήματος «ἔχει»
5. Οἱ ἑταῖροι : υποκείμενο του ρήματος «ἐδέσμευον»
τόν Ὀδυσσέα: αντικείμενο του ρήματος «ἐδέσμευον»

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ**

ΘΕΜΑ Α (ΜΟΝΑΔΕΣ 8)

1. Στο δοθέν απόσπασμα η θεά Αθηνά απευθύνεται στον πατέρα της και πατέρα όλων των θεών και των ανθρώπων, τον Δία (στ. 4). Ο λόγος της έχει περιεχόμενο παρακλητικό, καθώς ζητά από τον πατέρα της να λάβει ευνοϊκές αποφάσεις σχετικά με την εξέλιξη του Οδυσσέα και εμμέσως του Τηλεμάχου. Έτσι, κατ' αρχάς ζητά την επιτάχυνση του νόστου του Οδυσσέα, αφού προηγουμένως απελευθερωθεί από την Καλυψώ και διαφύγει από το νησί της, την Ωγυγία (στ. 10-14). Αιτούμενη την επιστροφή του Οδυσσέα στην Ιθάκη, η Αθηνά εμμέσως επιδιώκει την προστασία του Τηλεμάχου από την επικείμενη ενέδρα των μνηστήρων (στ. 15-16).
2. Η εντολή που λαμβάνει ο Ερμής από τον Δία αφορά στο πρώτο αίτημα της Αθηνάς. Ο Δίας ζητά από τον αγγελιοφόρο των θεών να μεταβεί στην Ωγυγία και να ενημερώσει την Καλυψώ για την απόφαση που έλαβαν οι θεοί (στ. 27-35). Έτσι, ο Ερμής καλείται να μεταφέρει στη νύμφη πως πρέπει να αφήσει τον Οδυσσέα να φύγει και να τον βοηθήσει να κατασκευάσει μια σκάφη για αυτόν τον σκοπό. Ο Ερμής εκτελεί αμέσως, χωρίς χρονοτριβή την εντολή του Δία (στ. 40).

ΘΕΜΑ Β (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

1. «Είναι της μοίρας του να ξαναδεί δικούς και φίλους, να φτάσει στο ψηλό παλάτι του, το χώμα να πατήσει της πατρίδας του.» Η παραπάνω φράση περιλαμβάνει ένα βασικό ιδεολογικό στοιχείο της ομηρικής εποχής. Σύμφωνα με τη γενική πεποίθηση η μοίρα είναι η ανώτερη δύναμη που καθορίζει τη ζωή των ανθρώπων. Οι θεοί δεν μπορούν να επηρεάσουν τη μοίρα παρά μόνο να την καθυστερήσουν. Η μοίρα είναι καθορισμένη για κάθε άνθρωπο από την αρχή της ζωής του και οποιαδήποτε απόφαση του ανθρώπου που ξεπερνά την μοίρα του αποτελεί ύβρη. Επομένως, και στην προκειμένη περίπτωση ο Οδυσσέας δεν μπορεί να διαφύγει από τη μοίρα του, η οποία ορίζει ότι θα επιστρέψει στην πατρίδα του, ανεξαρτήτως της καθυστέρησης της παραμονής του στην Ωγυγία.

ΘΕΜΑ Γ (ΜΟΝΑΔΕΣ 8)

1. Γενικά στα ομηρικά έπη οι θεοί είναι σχεδιασμένοι ανθρωπομορφικά, δηλαδή με ανθρώπινα χαρακτηριστικά και ιδιότητες. Στο παραπάνω απόσπασμα βλέπουμε τον Δία να αντιδρά με εκνευρισμό και ευθιξία απέναντι στην Αθηνά, που τον κατηγορεί για αδιαφορία προς τον Οδυσσέα. Έτσι, στον στίχο 19 ο Δίας επιπλήττει την Αθηνά, όπως επιπλήττει ένας πατέρας το παιδί του, όταν αυτό φέρεται ανάρμοστα και μιλά χωρίς σεβασμό προς εκείνον.

2. α. αναδρομική αφήγηση: στ. 16-17
προοικονομία: στ. 29-38
β. τυπικά επίθετα ή στίχοι: ο θείος Οδυσσέας (στ. 10), ο Δίας που τα σύννεφα συνάζει (στ. 18), Ερμή, μαντατοφόρε (στ. 27), καλλίκομη νύμφη (στ. 28), Ερμής ψυχοπομπός κι αργοφονιάς (στ. 29)